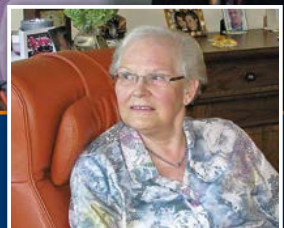

LEEUWENDEEL

Wijkkrant van Wijkvereniging Leeuwendaal | Uitgave: Winter 2015

**ALV nieuwe stijl • Jeugdredactie • Oud in de wijk • Muziek
Groen in de wijk • Nieuws uit de Compagnie • Achter de voordeur
Hockey • Nieuw in de wijk • Ondernemers in de wijk • High Tea
Duurzaam in Leeuwendaal • Whatsapp alert**

In dit nummer:

Beste wijkgenoten	pagina 3
Uit de redactie	pagina 3
Agenda / Contactpersonen in de wijk	pagina 5
ALV nieuwe stijl	pagina 7
Jeugdredactie	pagina 8
Oud in de wijk	pagina 11
Muziek	pagina 13
Groen in de wijk	pagina 14
Nieuws uit de Compagnie	pagina 16
Achter de voordeur	pagina 19
Hockey	pagina 22
Digitaal Leeuwendaal	pagina 25
Nieuw in de wijk	pagina 26
Ondernemers in de wijk	pagina 27
High Tea	pagina 29
Duurzaam in Leeuwendaal	pagina 30
Whatsapp alert	pagina 32
Column: Zo'n wijk dus	pagina 35

Colofon

Leeuwendaal is het communicatiemiddel van de wijkvereniging Leeuwendaal

Bestuur Wijkvereniging Leeuwendaal:

Erik Wissema, voorzitter, (070) 399 44 18
Steven van der Werff, penningmeester, (070) 363 13 59
Marissa Koopmans, algemeen lid/communicatie,
06 18 85 39 25
Toon Buddingh, algemeen lid, tel. 06 51 33 26 38
Wilgert Opraus, secretaris, tel. 06 10 97 16 34

Contactgegevens:

Internet: www.wijkvereniging-leeuwendaal.nl
E-mail: info@wijkvereniging-leeuwendaal.nl

Penningmeester:

Steven van der Werff
Hoornbruglaan 52
2281 AX Rijswijk
E-mail: penningmeester@wijkvereniging-leeuwendaal.nl

Redactie Wijkkrant:

Redactie: Petra van Heuzen, Barbara Schilperoort,
Erika Priebee
Cartoonisten: Wim van Urk, Ron Leegstra
Eindredactie: Ellen Twickler
Jeugdredactie: Redmar Leeuwendal, Maude Guinée,
Hidde v.d. Rijke
Redactieadres: Regentesselaan 65
E-mail: wijkkrantleeuwendaal@gmail.com

Vormgeving, realisatie en drukwerk:

Phytalis
Geestbrugkade 35, 2281 CX Rijswijk
(070) 320 61 57
Internet: www.phytalis.nl
E-mail: info@phytalis.nl

Verschijsning, Oplage & Verspreiding:

Frequentie: 4 keer per jaar
Oplage: 1.200 stuks
Verspreiding: alle adressen in wijk Leeuwendaal
(Rijswijk ZH) en direct betrokkenen

Facebook: www.facebook.com/wijkverenigingleeuwendaal
Twitter: @leeuwendaal

Beste wijkgenoten,

Eind oktober hielden we onze jaarlijkse Algemene Ledenvergadering, die we voor de gelegenheid hadden omgedoopt tot Actieve Leden Verzocht. Naast de verantwoording die we natuurlijk aflegden over wat we het afgelopen jaar uit naam van de wijkvereniging hebben gedaan, gaf het de aanwezigen alle ruimte om in een brainstorm hun ideeën te geven over hoe onze wijk een nog fijnere kan worden om in te wonen. Er kwamen goede en leuke ideeën uit, zoals: verdere vergroening van de wijk, verkeersveiligheid, bud-
dyschap, een wekelijks senioren-uurtje en een dag voor alle niet-Nederlanders in onze wijk. Deels gaan wijkbewoners zelf aan de slag met het verder uitwerken van deze ideeën, deels pakken we ze op vanuit het bestuur. Hoe dan ook komen we bij u terug. Wilt u over deze ideeën meedenken? Graag!

Neemt u dan even contact op met een van onze bestuursleden, dan helpen we u verder. Dank in elk geval aan de brainstormende wijkbewoners voor de energieke avond!

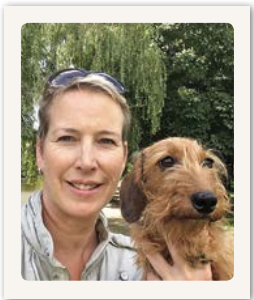
In 2015 is er weer veel gebeurd in en om onze wijk. Teveel om op te noemen en daar zijn we als wijkvereniging (maar) één van de spelers in. We gaan in 2016 met frisse moed verder om ons nuttig te maken voor Leeuwendaal.

Ik wens u fijne feestdagen en zie u graag weer in de wijk in 2016! Misschien al tijdens onze nieuwjaarsreceptie op 10 januari vanaf 16.00 uur in de Conckelaer?

Erik Wissema - Voorzitter Wijkvereniging Leeuwendaal

Uit de redactie

Met ongeveer 1200 adressen, slaagt onze wijk er toch iedere keer in een behoorlijke wijkkrant te vullen. Wat zijn we actief met z'n allen. Den Haag wil bruisen, maar Leeuwendaal doet het! Voor ons als redactie is dat natuurlijk smullen. Overal liggen wij, en onze 'oren en ogen in de wijk', op de loer om mooie verhalen te verzamelen. Of die bijzondere beroepsbeoefenaar, hobbyist of bewoner te interviewen. Het kost ons dan ook geen moeite de wijkkrant te vullen. Daarom is deze editie weer iets dikker dan de vorige.

Toch nemen we binnenkort afscheid van een van onze redactieleden. Petra van Heuzen vindt het na ruim 6 jaar welletjes. Er is dus een plekje vrij in onze gezellige redactie. Ik nodig u van harte uit om u te melden. Het enige dat u nodig heeft is plezier in het schrijven van stukjes en een paar uurtjes tijd per kwartaal. Stuur uw berichtje naar wijkkrantleeuwendaal@gmail.com.

Ellen Twickler - Eindredacteur Leeuwendaal

Snel en makkelijk Frans leren?

Franse lessen op maat.

*Frans spreken, schrijven en lezen
met een française en ervaren lerares.*

Sophie Coulomb-Picquier
Oranjelaan 71
2281GB Rijswijk
070 39 932 66 / 06 51 271 798

www.groenspecialisten.nl

van Ree

EXCLUSIEF
GESELECTEERD.NL

ORDE
KLEUR®
aanpak

Ontwerp,
inrichting en
onderhoud van
tuinen en

GROENSPECIALISTEN groenvoorzieningen

www.groenspecialisten.nl

Voorburg/ Pijnacker • Telefoon: **015 - 361 09 78**

The advertisement features a green border and a background image of a lush garden. At the top, a white sign displays the website 'www.groenspecialisten.nl' and the 'van Ree' logo. Below the image is the large, stylized green logo 'van Ree' with 'GROENSPECIALISTEN groenvoorzieningen' underneath. To the right, there are two small logos: 'EXCLUSIEF GESELECTEERD.NL' and 'ORDE KLEUR® aanpak'. Below these is the text 'Ontwerp, inrichting en onderhoud van tuinen en'. At the bottom, a dark green banner contains the website 'www.groenspecialisten.nl' and the phone number 'Voorburg/ Pijnacker • Telefoon: 015 - 361 09 78'.

- 10 januari** Nieuwjaarsreceptie Wijkvereniging; van 16.00 tot 18.00 uur in de Wits.
- 23 maart** Paasbrunch voor senioren; van 11.00 tot 13.00 in de Compagnie.
Meld u hiervoor aan bij Erik Wissema:
06 10 72 18 34 of via info@wijkvereniging-leeuwendaal.nl.
- 27 april** Koningsdag
- 20 augustus** Wijkborrel; bij de kastanjeboom.

CONTACTPERSONEN IN DE WIJK

Leeuwenkoor:	Yvonne Bendermacher, benddekk@hotmail.com
Kunst ter plekke:	Paul Francissen, pfranciss@gmail.com
Oranjecomité:	ocleeuwendaal@gmail.com
Straatspeeldag:	buitenspeeldagleeuwendaal@gmail.com
Leeuwendaal Duurzaam en Groen:	jannie.marck@xs4all.nl
Veegrooster speeltuin Mauritslaan:	info@holstegeadvocatuur.nl
BVG De Compagnie:	info@bvgdecompagnie.nl

Mist u nog iets? Laat het ons weten!

Eén naam voor de grote merken in elektronica en witgoed.

de Vries **elektro**

Emmastraat 10, Rijswijk t. 070 390 05 05

www.devrieselektro.nl   /deVriesElektro

Alternatieve ALV levert veel ideeën op

Op woensdag 28 oktober kwamen het wijkbestuur en een aantal geïnteresseerde leden bij elkaar in De Compagnie aan de Geestbrugkade voor de jaarlijkse ALV. Hoewel, ALV... Dit is het verslag van een alternatieve ledenvergadering.

Verslag van het afgelopen jaar

Wijkvoorzitter Erik Wissema trapt de avond af door de aanwezigen, waaronder wijkwethouder Nicole Dierdorp, te vertellen wat de vereniging en buurtbewoners het afgelopen jaar allemaal hebben georganiseerd. Een indrukwekkende lijst aan activiteiten komt langs. Ook de financiën komen aan bod.

Klagen en jubelen

Daarna gaan de ongeveer 30 aanwezigen aan de slag met rode, groene en gele post-its. Eerst mag iedereen even klagen: wat is er slecht in onze wijk? Te hard rijden, parkeerdruk en te veel stenen voortuinen staan genoteerd op de rode blaadjes op een flipover. Daarna is het tijd om te 'jubelen', op een groen kaartje. Gezelligheid, veel activiteiten en saamhorigheid worden genoemd.

Brainstormen

De deelnemers krijgen geen kans zich te vervelen. In sneltreinvaart gaat het door naar de volgende ronde: brainstormen. De vraag is: welke ideeën maken van Leeuwendaal een nóg leukere wijk? Op elk geeltje mag één idee komen. Al snel liggen de tafels vol.

Een selectie maken

Uit alle ideeën mag iedere deelnemer er eentje kiezen. Ook deze gaan weer op de flipover. Met stickertjes geeft iedereen vervolgens aan welk idee hem of haar uiteindelijk het meeste aanspreekt. De vijf ideeën met de meeste stickertjes hebben 'gewonnen'. Met die vijf ideeën gaan we tot slot in groepjes aan de slag.

Vijf ideeën voor de wijk

De uitgewerkte ideeën worden één voor één toegelicht voor de hele groep; een maandelijks koffie-uurtje voor senioren, een UN-dag (aandacht voor expats), 15 km per uur campagne, groen welkomstpakket voor nieuwe inwoners (tegen de verstening) en een buddynetwerk waar vragen en aanbod van hulp elkaar vinden. Het lijkt wel alsof iedereen gelijk aan de slag wil. Contactgegevens worden uitgewisseld en afspraken gemaakt voor een vervolg.

Succesvol experiment

Na afloop drinken we met elkaar een welverdiende borrel aan de gezellige bar van De Compagnie. Deze avond leverde naast goede ideeën ook veel energie op. Met recht een succesvol experiment te noemen, deze alternatieve ALV ofwel herfstbrainstorm!

Marissa Koopmans

Hallo allemaal!

Zoals jullie weten zit in onze wijk een pizza tent, de New York Pizza. Natuurlijk werken daar ook mensen en de Jeugdredactie heeft de kans gekregen om iemand te interviewen.

We vroegen eerst hoe lang hij hier werkt. Hij zei ons dat hij deze maand precies 1 jaar werkt bij de NY Pizza. Ook vroegen we wat zijn favoriete pizza is: 'Ik vind de Buffalo Chicken lekker, maar dan met tandoori kip. Hij zei ons dat de Pepperoni pizza toch het populairst was onder de Pizzafamilie. 'Ja er kan er maar een de beste zijn. HAHA.' De nieuwste pizza's zijn de Ultimate Meat Lovers en Pollo Verde. Aan het einde van ons interview vroegen we hoeveel uur hij per week werkt. Hij antwoordde trots: '25 uur per week, 5 dagen'. Toen kwamen we bij het einde van het interview. Grande giorno!

Fotowedstrijd

In het vorige magazine was er een fotowedstrijd. De beste foto is genomen door Derek Leeuwendal, 10 jaar. Gefeliciteerd! Jij mag met 3 vrienden (of familie) naar Drievliet! Mail je gegevens naar: jeugdredactieleeuwendeel@gmail.com en we komen de tickets hoogst persoonlijk afleveren.

Minibieb

Er is tegenwoordig een mini bibliotheek in de wijk. Je kunt er een boek inleveren en een andere meenemen, zo kun je een gelezen boek weg doen en een ongelezen boek gaan lezen. Er ligt altijd wel wat leuks bij voor volwassenen en kinderen, dus als je van lezen houdt dan weet je waar je moet wezen; kom op ga lezen!

Met deze foto heeft Derek gewonnen!
Veel plezier met je prijs Derek!

Nieuwe wedstrijd

Niet getreurd; we hebben nog een prijsraadspel in petto.

De vraag is: Hoeveel speeltuinen of speeltuintjes zijn er in Leeuwardaal?

Wie er het dichtste bij komt wint weer een SPEC-TACULAIRE PRIJS!!!!!!

Het Interview

Hidde en Redmar hebben Milan, Thijs en Sara van de Rijke geïnterviewd over hun huisdieren. Het waren leuke gesprekken en we hebben veel geleerd over de baardagame en de Cavia!

Het eerste interview was met Milan. Hij heeft een Baardagame en hij houdt veel van zijn huisdier. Zijn naam is Jack en Milan heeft hem nu ongeveer 2 jaar! Milan had de baardagame gekregen voor zijn verjaardag: "Ik zag hem zitten en ik zag dat hij naar mij keek. Steeds als ik weer de dierenwinkel in kwam keek hij mij weer aan. Ik wilde hem echt heel graag hebben!" Ook zei hij dat zijn moeder allergisch is voor dierenhaar.

Dat was natuurlijk geen probleem met een baardagame! Op zijn verjaardag was het dan zo ver. Hij kreeg zijn baardagame. Milan legde uit wat een baardagame zoal eet: "Krekels vindt hij erg lekker. Ook vindt hij peren, appels en paprika lekker. Wat je hem vooral NIET moet geven zijn citrusvruchten (citroenen, mandarijnen, grapefruits etc.). Het is niet goed voor de darmen en daarvoor kunnen ze ziek worden." Milan is blij met zijn baardagame, omdat Jack vaak opgewonden is en omdat Jack graag wilt spelen. Milan heeft wel een duidelijke mening: "Veel mensen denken dat hij gevaarlijk is omdat er stekels op zijn rug zitten, maar dat heeft niks te maken met het karakter van een baardagame. Ze zitten er alleen maar om roofdieren af te schrikken."

Ook hebben Hidde en Redmar Sara geïnterviewd. Zij heeft samen met haar broer twee cavia's. Ze heeft haar cavia's al 2 jaar. Ze heten Snoepie en Speedy. Ze vindt ze leuk en ze eten veel groente (alles behalve sla) en fruit. Ze vindt ze vooral leuk omdat ze heel erg opgewonden zijn en omdat ze heel erg schattig zijn.

inspiratie

wie waarde hecht aan het eigen gevoel, komt nooit uit op een standaardinterieur

greuter interieurs

willemstraat 23 2282 cb rijswijk T 070-390 33 54 F 070-319 24 28
E info@greuterinterieurs.nl W www.greuterinterieurs.nl www.interlubke.nl

Annie Brok-Schaaper woont al ruim 55 jaar met veel plezier in Leeuwendaal. Ze wandelt dagelijks in de wijk en geniet van klassieke muziek.

Annie is de oudste van een gezin met 5 kinderen, de oorlogsjaren woonden ze in Voorburg. "Ik ging naar de MMS en werkte een aantal jaren op kantoor. Zoals dat ging in die jaren, trouwde ik vanuit huis en samen huurden we een huis in Rijswijk. Maar toen er kinderen kwamen, verhuisden we in 1959 naar de Oranjelaan." Er moest veel opgeknapt worden aan het huis en ook de jaren daarna is er het nodige aan gedaan. "Eerst hadden we nog oliekachels, maar begin jaren 70 kregen we centrale verwarming." Het gezin had 4 kinderen, dus moesten er ook extra kamers in het huis gemaakt worden. "We hebben een paar extra wandjes geplaatst. Maar later zijn de kamers weer in de oorspronkelijke grootte teruggebracht."

Leeuwendaal was in die tijd een jonge buurt met heel groen. De kinderen speelden veel op straat en werd er regelmatig op straat gebarbecued. De Leeuwendaallaan en Koninginnelaan waren eenrichtingsverkeer, maar er kwamen meer auto's in

de wijk en er werd te hard gereden. De gemeente heeft van de wijk een woonerf gemaakt en meer parkeerplaatsen ingericht.

Annie is altijd actief geweest, naast haar huishouden met 4 kinderen. "Ik heb vele jaren als vrijwilligster gewerkt en welzijnswerk gedaan." Helaas is haar man net na zijn pensionering overleden. "Toen er appartementen aan de Nassaukade werden gebouwd, heb ik mij daar als een van de eersten voor ingeschreven. Inmiddels woon ik hier alweer 18 jaar in een prachtige flat met uitzicht op de Vliet. Het is hier fijn wonen en het contact in de flat is goed."

Annie geniet nog volop van het leven en heeft een zeer positieve instelling. "Ik wandel graag dagelijks in de buurt en geniet van klassieke muziek. En natuurlijk ga ik regelmatig naar klassieke concerten of musea." Zo wil je wel oud worden....

Petra van Heuzen

Voor grip op uw financiële toekomst
gaat u naar Lancyr Hoogenraad!

Ga naar www.hoogenraad.lancyr.nl
voor uw verzekeringen, hypotheek,
pensioenen en risicobeheer.

lancyr + Hoogenraad

Verzekeringen & Financieel advies

Haagweg 177 • Postbus 1010, 2280 CA Rijswijk • t 070 - 390 72 35
f 070 - 319 49 70 • info@hoogenraad.lancyr.nl • www.hoogenraad.lancyr.nl

GOUDSMIDATELIER

**TAFEL
VAN
GOUD**

REPARATIES, ONTWERPEN
EN EEN
EXCLUSIEVE EIGEN COLLECTIE

STADHOUDERSSTRAAT 13
OUD RIJSWIJK
070 3030 509

OPEN OP VRIJDAG EN ZATERDAG VAN 10.00 TOT 17.00 UUR

WWW.TAFELVANGOUD.NL

Op een mooie herfstavond ga ik op bezoek bij Jos Laus. Jos is een veelzijdig musicus. Hij is begeleider aan het conservatorium in Den Haag, dirigent van verschillende koren en adviseur/deskundige bij restauraties van monumentale orgels in heel Nederland. Jos noemt zichzelf een "rasechte Leeuwendaler". Hij groeide op aan de Leeuwendaallaan.

Fascinatie voor orgel

Jos was als scholier lid van een kerkkoor. Hij had grote belangstelling voor het orgel en het carillon. Na zijn studie aan het conservatorium kon hij er direct aan de slag als begeleider. Hij doet dit nog steeds met veel plezier. Hij was 35 jaar dirigent en organist van de Bonifatiuskerk in Rijswijk, maar sinds 2004 heeft hij die functie vervuld voor de Jacobuskerk in Den Haag. Op mijn vraag of hij zelf nog studeert, antwoordt Jos lachend "ik oefen ongeveer vier uur per dag, ik speel dan orgel of piano, bereid koorrepetities voor en verdiep mij in de historie van het orgel". Met passie vertelt Jos dat hij naast alle wekelijkse koorrepetities met het kerkkoor en het kamerkoor gemiddeld een tiental concerten per jaar geeft.

Huiskamerorgel

In de huiskamer van de familie Laus valt je oog gelijk op een pronkstuk: een kabinetorgel uit 1782. Jos kocht het ooit van

de nonnen. Het orgel stond bij hen in de weg. "Orgels restaureren en bouwen is mijn hobby." De restauratie kostte hem twee jaar, maar nu staat het orgel er dan ook fantastisch bij. Voor Kunst ter Plekke heeft hij er wel eens een concert op gegeven. Muziek is belangrijk voor Jos. "Ik ben er bijna dag en nacht mee bezig." Zo heeft hij ook een boek geschreven over een Nederlandse orgelmaker uit de 19e eeuw en geeft hij naast concerten ook lezingen over orgelhistorische onderwerpen.

Concert bijwonen

Jos nodigt de bewoners van Leeuwendaal van harte uit een keer een concert bij te wonen. "In de Jacobuskerk zingt het koor onder mijn leiding elke zondag meerstemmige missen of oude Gregoriaanse gezangen. Ook de orgelconcerten in de Jacobuskerk aan de Parkstraat in Den Haag zijn de moeite waard!" Zie ook www.joslaus.nl.

Erika Priebee

Alles wat we altijd over snoeien wilden weten...

...maar nooit durfden te vragen. Dat kwamen we te weten tijdens de workshop snoeien op de laatste zaterdag van november. Het was een vervolg op de snoeiworkshop van vorig jaar. Deelnemers waren toen vooral de kadebewoners die de fruitbomen voor hun deur onderhouden. De boompjes staan er prachtig bij en de deelnemers waren bijzonder enthousiast. Daarom organiseerde Leeuwendaal *Duurzaam en Groen: 'een wijk om op te (vr) eten'* dit keer een snoeicursus voor alle geïnteresseerde wijkgenoten. Inspirerende groene docent was Geert van Poelgeest (Haags Milieucentrum).

Rijswijk vergroent

Ook in allerlei andere wijken tieren groene initiatieven welig. In de Bomenbuurt zijn ze begonnen met het beplanten van de boomtuintjes (omdat ze dat bij ons zo'n leuk initiatief vonden), net als in De Strijp. In Te Werve richtten buurtbewoners een moestuin in, aan de rand van het wijkparkje De Driesprong. (Neem zelf eens een kijkje langs de Colijnlaan, daar achter die gesloopte Johanneskerk.) De gemeente renoveert park Cromvliet. Bewoners hadden inspraak in de herinrichting, schoolkinderen praatten mee over een groene speelplek. En de wijk doet actief mee in het onderhoud aan de fruitbomen en vruchtenstruiken. Om elkaar daarbij te helpen en van elkaar te leren organiseerde Welzijn Rijswijk afgelopen herfst een 'beursvloer' voor groene wijkinitiatie-

ven. Vele Rijswijkse groenlingen troffen elkaar in de Compagnie. Wordt vervolgd!

Vlinders langs de Vliet

Het is de 'Talk of the Town'...: de uitbundig bloeiende groenstrook langs de Churchillaan. Al maandenlang staan steeds weer andere planten in bloei. Een lust voor het oog van iedereen die er langs loopt, fietst of rijdt. En één grote bio-supermarkt voor vlinders, bijen en vogels.

Dat willen wij ook, denken meer Rijswijkers. Zodoende benaderden wijkbewoners de stichting 'Leeuwendaal Duurzaam en Groen: een wijk om op te (vr)eten' met de suggestie om langs de Vliet ook zo'n prachtige vlinderidylle in te zaaien. Daarmee gaan we zeker aan de slag!

Groen welkom in de wijk

"Welkom in onze wijk. Een groene wijk, die we met zijn allen graag nog groener willen maken. Dat kan zó..." Een warme welkomstbrief voor elke nieuwe wijkbewoner. Een brochure met groene tips om geen stenen tuin maar een echte tuin aan te leggen. Die bovendien veel makkelijker in onderhoud is en veel leuker om in te vertoeven. En een zakje met bloemenzaad om je eigen vlinderidylle te creëren. *Leeuwendaal Duurzaam en Groen* wil alle nieuwe Leeuwendalers vanaf komend jaar op die manier groen welkom gaan heten. En wie weet, gaat dat dan ook in andere wijken gebeuren...

Ook de gemeente krijgt groene vingers

"De gemeente Rijswijk wil een groene gemeente zijn. Een groene leefomgeving draagt positief bij aan de leefbaarheid en de saamhorigheid van een buurt. Veel inwoners vinden dit zelf ook heel belangrijk. Als gemeente willen we stimuleren dat bewoners met eigen ideeën aan de slag gaan, omdat zij zelf het beste weten wat er nodig is in hun buurt," zoals wethouder Marloes Borsboom bij vele gelegenheden steeds weer benadrukt. Daarom besteedt ze in haar nieuwe beleidsplannen veel aandacht aan groene participatie en aan het creëren van meer biodiversiteit.

Tegellichters in Rijswijk?

Meer en langere periodes van hitte en heftige regenbuien: die staan ons in de toekomst te wachten. Daarvan krijgen we vooral in de stad veel last. Want tussen al die gebouwen, pleinen, straten en huizen kunnen ware 'hitte-eilanden' ontstaan (ook in onze groene wijk en ons groene Rijswijk!). En regenwater kan tussen al dat steen niet goed wegstromen, zodat vaak hele stukken straat blank staan.

Meer groen, minder steen is het doel van de landelijke Operatie Steenbreek. Vooral ook in (al die versteende) particuliere tuinen. Want al die tuinen bij elkaar opgeteld, vormen samen een enorme oppervlakte. Inmiddels hebben acht gemeenten zich bij dit initiatief aangesloten. Hopelijk wordt Rijswijk de 9e Steenbreek-gemeente met actieve tegellichters. Dat zou een enorme impuls geven om verder samen de handen uit de mouwen en in de grond te steken...

Barbara Schilperoord

Achter de voordeur van de Compagnie is in de afgelopen maanden meer te zien geweest dan alleen bedrijvige mensen. We geven een overzicht.

Kunst

De Tuinzaal werd omgetoverd tot een heuse expositieruimte en ook in de hal en de gangen werd men aangenaam verrast door opvallende grote kunstwerken. De flexwerkplekken werden voorzien van beelden en viltobjecten en ook in de vergaderzaal waren de wanden gevuld met collages en schilderijen. De oorzaak van dit alles is een samenwerkingsverband met de Stichting Arti-Shock, de Rijswijkse stichting voor Kunstenaars.

Beursvloer

Arti-Shock en de Compagnie zijn tot deze samenwerking gekomen door de Maatschappelijke Beursvloer die elk jaar in september wordt gehouden met het doel om bedrijfsleven en non-profit organisaties met elkaar te verbinden. Op deze beursvloer worden afspraken gemaakt om met gesloten beurs elkaar een dienst te verlenen. In dit geval krijgt de Compagnie mooie kunst te leen en hebben de kunstenaars de mogelijkheid om

hun werk te exposeren. In de toekomst wordt ook gedacht aan lezingen over kunst en kunstbeschuwing bij de werken zelf, voor iedereen toegankelijk. Dus ook voor Leeuwendalers misschien een welkome activiteit.

Ledententoonstelling Arti-Shock

Zoals veel Rijswijkers weten houdt de kunstenaarsvereniging ieder jaar een ledententoonstelling en dat gebeurde tot nu toe vooral in Museum Rijswijk. De samenwerking van het museum met de kunstenaars is nog steeds uitstekend maar het museum heeft zoveel op het programma staan dat er dit jaar geen ruimte was voor een ledenexpositie. Daarom was de ruimte in de Compagnie ook zeer welkom en op 9 oktober kon wethouder Marloes Borsboom de Ledententoonstelling Arti-Shock in de Compagnie openen. Zij deed dat met veel enthousiasme en met uitreiking van de jaarlijkse prijs voor het beste kunstwerk. De gemeente ondersteunt deze prijs al meer dan 40 jaar.

Cultuurvisie

De wethouder onderstreepte ook nog eens het belang van samenwerking op cultureel gebied tussen verschillende organisaties en bedrijven. Kunst en cultuur zijn onderdeel van het dagelijks leven. Dat

de wethouder bij het maken van de gemeentelijke cultuurvisie veel andere organisaties aan het woord laat is dan ook logisch.

Vervolg

De Compagnie en Arti-Shock hebben na de geslaagde eerste tentoonstelling plannen voor een langdurige samenwerking. Op dit moment, tot begin januari, is er een nieuwe expositie te zien: een solotentoonstelling van Ellen van Toor. Zij is Haags Arti-Shock lid, bekend van haar lichtvoetige en fantasievolle collages. De Compagnie heeft daardoor weer een nieuwe sfeer gekregen: een beetje vrouwelijk, romantisch en vooral blij. Wilt u het gaan bekijken, dan bent u welkom tijdens de normale kantooruren. Even aanbellen en u krijgt een prachtige expositie te zien.

Jazz

Dat de Compagnie ook veel aandacht besteedt aan jazz zal in een volgende expositie aan de orde komen. Arti-Shock heeft ook verschillende kunstenaars onder de leden die ofwel met fotografie of met schilderijen aandacht hebben besteed aan jazz- en blues-artisten. Deze expositie in januari zal dan ook een mooie donkere sfeer krijgen, weer heel anders dan wat er nu hangt. Wat er daarna te zien zal zijn is nog niet bekend, maar van beide zijden is er veel enthousiasme en het zal dus zeker weer een spannende inrichting worden. En zo blijft de Compagnie een levendige, steeds veranderende plek. Lees ook het verslag van het mooie optreden van Veronique Sodano & de Diva Sodano Band in Jazz & Co op blz. 19.

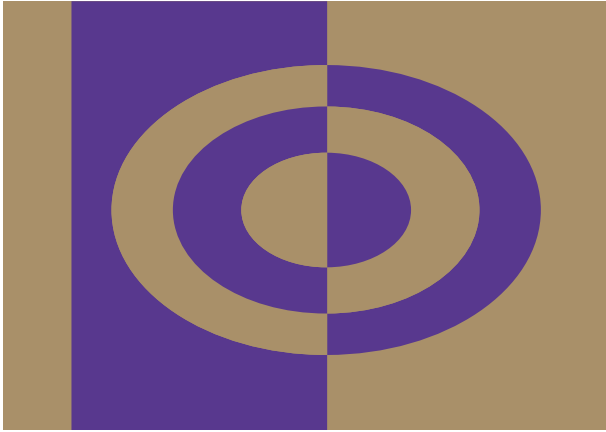
Te koop

Alle kunstwerken zijn natuurlijk ook te koop. Maar de Compagnie is natuurlijk geen galerie. Daarvoor moet u bij Stichting Arti-Shock zelf zijn die haar galerie heeft aan de Schoolstraat 26 (achter de oude kerk). U kunt als Rijswijker daar ook in aanmerking komen voor de gemeentelijke kunststaankoopsubsidie van 20%. Wilt u meer weten over de kunstenaars of over de komende tentoonstellingen volg Arti-Shock dan op Facebook of via www.galerie-arti-shock.nl.

Daniella Kreiken

YOGASTUDIO RIJSWIJK

Hathayoga
Flowyoga
Poweryoga
Ashtangayoga
Yoga class in English
Kinderyoga
Tieneryoga
Fertiliteitsyoga
Zwangerschapsyoga
Postnatale yoga
Babymassage
Massages
Workshops
Yogaweekend

Leeuwendaal, Geestbrugweg 38, 2281 CL Rijswijk
070-2014529, yogastudiorijswijk@online.nl
www.yogastudiorijswijk.nl

The Animal Nanny | Personal Pet Care Services is een professionele Petsit- en Dogwalkingservice, waarbij een totaalpakket wordt aangeboden op het gebied van persoonlijke dierverzorging.

Nieuw in Haaglanden!

Services

♥ DOG WALKING

♥ PET SITTING

♥ ANIMAL CAB

Speciale aanbieding!

Ter kennismaking krijgt u bij inlevering van de flyer (te downloaden op de site) **50% korting** op de eerste **Pet Sitting of Dog Walking!**

The Animal Nanny
Leeuwendaallaan 15
2281 GJ Rijswijk

T 06 423 970 76
E info@theanimalnanny.nl
I www.theanimalnanny.nl

[the_animalnanny](https://www.theanimalnanny.nl)
[theanimalnanny.nl](https://www.theanimalnanny.nl)

Jazz & Co blik terug én vooruit

Muziekcafé Jazz & Co startte twee jaar geleden als initiatief van Petra van der Kwartel, Elsbeth Visser (De Compagnie) en Ivonne de Natris (Ivents & Zo).

Ik heb iets met live muziek: Bij live optredens zit je er heel dicht op. Je hoort alles, je ziet alles. Dat maakt het speciaal. Zeker als er goede muzikanten op het podium staan. Daar ligt voor ons ook de uitdaging: hele goede bands boeken en toch niet meer dan 5 euro toegang vragen. Met hulp van sponsors is dat tot dusver elke keer gelukt.

Meer dan jazz

De naam Jazz & Co verwijst niet alleen naar de locatie van het muziekcafé (De Compagnie) maar staat ook voor andere muziekstijlen. Er is zoveel muziek die verwantschap heeft met jazz. Denk aan soul, blues, R&B, funk, latin. Zelfs in de hoek van pop en rock kom je veel bands tegen waar jazzinvloeden hoorbaar zijn. In november traden Veronique Sodano & de Diva Sodano Band op. Hun muziek is een mix van jazz, blues, pop en samba. Heel aanstekelijk. Als publiek gingen we vanzelf meeswingen. Toen dj Jeroen Moolhuijsen (ook uit de wijk) het na afloop overnam, zat de sfeer er zo goed in dat nog niemand naar huis wilde.

En dat is precies de bedoeling. Jazz & Co is een gezellig muziekcafé waar je als wijkbewoner makkelijk binnenstapt. Omdat je er altijd wel een bekend gezicht tegenkomt. Of omdat je van dat speciale live sfeertje houdt. Of gewoon omdat het leuk is om op zondagmiddag om de hoek een biertje te doen.

Medicine voor Blue Monday

In 2016 trapt Jazz & Co af met een speciale thema-aflevering: zondag 24 januari, de dag voor de beruchte Blue Monday, staat BlueSunday op het programma. Onder het motto 'niets zo opwekkend als een lekkere blues' speelt er die middag een heerlijke bluesformatie: The John Frick Band. Meer weten? Meld je dan aan voor de Jazz & Co Nieuwsbrief via info@jazzenco.nl.

Petra van der Kwartel

RobHouweling.nl

Stijlschouwen, openhaardenbouw en rookkanalen

Kalksteen 'Provence'

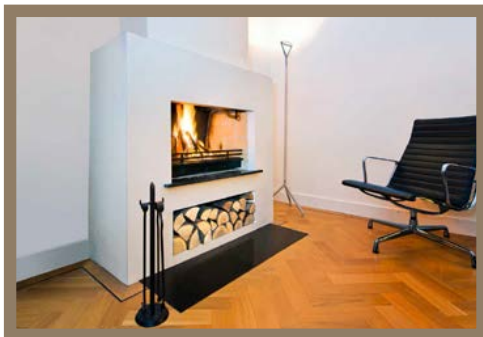
- In- en verkoop van oude schouwen
- Bouw en renovatie rookkanalen en schoorstenen
- Inbouw van open hout- en gasvuren in bestaande schouw
- Grote sortering antieke schouwen
- Sfeervolle elektrische schijnvuren

WWW.ROBHOUWELING.NL

070-390 40 86

Showroom: Maanweg 58, Den Haag Binckhorst, Tel. (070) 390 40 86
geopend dinsdag t/m zaterdag van 10.00-16.30 uur

Mail uw vraag of bezoek aan huis info@openhaardbouw.nl

ROB

HOUWELING.NL

TRADITIONELE
OPENHAARDENBOUW

— SINDS 1973 —

Mail uw vraag/afspraak robhouweling.nl of bel 070-3904086

Het begon allemaal met een gek idee: een hockeyteam wat naar een ontwikkelingsland mocht en daar de hockeysport proberen te brengen. En dat mocht ons overkomen, de Rijswijksche Hockey Club meisjes B2.

Goede voorbereiding

Maar voordat wij aan zoiets mochten beginnen, hebben we veel aan de voorbereidingen gedaan, wat ons veel plezier, lange avonden en blijdschap bracht. We groeiden echt in de paar maanden die we hadden voor de reis, alles ging zo snel en de vertrekdatum kwam steeds dichterbij.

Een lange reis

En op 29 mei was het dan zo ver. Er stond ons een onbekend land te wachten. En wij mochten

hen iets bijzonders komen brengen. We hadden uiteindelijk een lange reis achter de rug voordat we aan de slag mochten, zeker wel 18 uur. Eenmaal aangekomen waren we zo enthousiast en gespannen voor deze hele gebeurtenis, wie maakt er ooit zo iets mee met z'n hockeyteam?

10 drukke dagen

In Tanzania hebben we onwijs veel gedaan in de 10 dagen dat we er waren. We stonden vroeg op zodat we alles uit de dag konden halen! De eerste dag werden we zelfs ontvangen met een lunch die was georganiseerd door het hockeyteam Twende daar in Tanzania. Ze hadden een dans voor ons ingestudeerd en we hebben nog een uur met z'n allen gedanst; zij leerden ons hun dancemoves en wij hen de onze. De dagen begonnen eigenlijk met goed ontbijt en outfit choice en gelijk gingen we met z'n allen de bus in, meestal naar de pitch of naar een school. Eenmaal in de bus zag je pas hoe bijzonder het was dat wij hier waren; iedereen keek naar je en wilde met je praten. Het

was heel wat voor hun en voor ons ook om nu echt in Tanzania te zijn. Op scholen werden we met onwijs veel enthousiasme en gillende kinderen ontvangen. We werden letterlijk bestormd door de Tanzaniaanse kinderen. Iedereen wilde een high-five, onze handen vastpakken en met ons meedoen. We kregen een rondleiding en mochten iedereen ontmoeten.

Hockey clinics

We gingen meestal daarna met scholieren naar een veld toe om clinics te geven. Kunstgrasvelden zijn er niet in Tanzania, en zelfs gras is nauwelijks te vinden. 'Zand & steen-hockey' was eigenlijk de perfecte benaming voor wat we daar deden, en dat alles met hele hoge temperaturen. Tijdens de clinics hadden niet alleen wij, maar ook de kinderen daar zoveel lol in het spelen van hockey. Je geeft elkaar echt energie en plezier door, vooral met iets nieuws zoals hockey voor hun daar. Aan het einde gaven we hun een cadeautje zodat ze hopelijk met hockeymaterialen en allerlei oefeningen die vertaald waren naar het Swahili, zelf ook aan de slag kunnen met de hockeysport op de scholen.

Veel gezien en gedaan

Behalve scholen, hebben we ook een universiteit bezocht, een safari gehad, vele lange jeepritjes gemaakt, wat niet altijd even vlekkeloos ging, de huizen van de hockeyspeelsters bezocht, trainers opgeleid, het strand bezocht, een toernooi gehouden en zelf wedstrijden gespeeld tegen HC Twende en het nationale hockeyteam U16 van Kenia. Het was een prachtige reis en echt een 'life changing experience' wat niet alleen wij, RHC meisjes B2, met ons meedragen maar ook de mensen daar in Tanzania; precies waar wij voor gekomen waren!

Film

We hebben tijdens onze reis ook alles opgenomen en daarvan is ook een film gemaakt. Maar niet alleen wij waren degenen die aan het filmen waren. Allerlei kranten en journaals waren de hele week aanwezig om ons te interviewen en welkom te heten.

RHC meisjes B2

Kom in beweging bij SOS

Lessen in de Beetsschool in Rijswijk:

Maandag : 11:00-12:00 Senior actief 50+ jaar
Dinsdag : 15:30-16:30 Peuter-kleutergym 2-4 jaar
16:30-17:30 Kleutergym 5-6 jaar

2 keer gratis meedoen

Ooievaarspasregeling van toepassing

Ga voor meer informatie naar: www.sos-voorborg.nl

bewuste kids

kinderbegeleiding & mindfulness

- Uit de piekerfabriek
- Je pauzeknop gebruiken
- De spaghetti test

Aandacht werkt.

Aandacht en concentratietraining voor kinderen.

Bewuste Kids • Geestbrugweg 16 • 2281 CL, Rijswijk
T.06 46100011 • www.bewustekids.nl

Wil je op de hoogte blijven van het nieuws in Leeuwendaal?

Nieuwsbrief

Abonneer je dan op onze maandelijkse digitale nieuwsbrief! Stuur een mail naar info@wijkvereniging-leeuwendaal.nl en je ontvangt de nieuwsbrief tien keer per jaar in je mailbox.

Ook op Facebook

En wist je dat al het Leeuwendaal nieuws ook op Facebook te vinden is? Onder andere over de voortgang van het werk aan de Haagweg, of activiteiten in de wijk. Volg ons op Facebook/ wijkvereniging Leeuwendaal.

Ook handig als je een bladblazer wilt lenen, of van een oud kinderfietsje af wilt. Zet je advertentie op Facebook/leeuwendaalder. Al bijna 130 leden!

Website

En werp tot slot ook eens een blik op onze website: www.wijkvereniging-leeuwendaal.nl. Daar vind je onder andere foto's van evenementen en een activiteitenkalender.

Straatspeeldag zoekt nieuwe organisator (herhaalde oproep)

Leuk he, die straatspeeldag. Hebben jouw kinderen daar ook altijd zo'n lol (gehad)? Organisatoren Willem Vermeer en Marieke van Oppen zijn er na 5 jaar klaar voor om het stokje over te dragen. Ben jij een organisatietalent? Of vind je het gewoon leuk om te helpen? Mail dan naar buitenspeeldagleeuwendaal@gmail.com.

Leeuwendaal: vanaf het eerste moment een gevoel van welkom

Na een jaar van verbouwen zijn Coen en Fleur van Rooyen op Frederiklaan 59 komen wonen. Coen is in Rijswijk opgegroeid en grapt dat Fleur 'een echt Gooisch meisje' uit Laren is dat naar Rijswijk is gekomen. Ze hebben elkaar leren kennen via haar broer die met Coen hockeyde. "We keken elkaar aan en het was raak". Coen is jurist bij een branchevereniging; Fleur is logopediste.

Waarom Leeuwendaal?

Coen en Fleur woonden in een appartement in de Bomenbuurt. Zij hadden al verschillende huizen bekeken, maar lieten zich steeds afschrikken door het vele kluswerk dat nog moest worden verricht. Tijdens het kerstdiner van 2013 kwam ter sprake dat Fleur eigenlijk een voorkeur voor Leeuwendaal had. Coen en Fleur bezochten op Oudjaarsdag het huis voor het eerst en Fleur was gelijk enthousiast. Maar waar Fleur "dit wordt ons huis" zei, zag Coen de slechte staat waarin het huis verkeerde. Toen Fleur echter zei "wij kunnen dat samen als team", was ook Coen om.

"Mijn zoon heeft een hobby"

De verbouwing kostte meer tijd dan gedacht. Coens moeder zei indertijd geregeld sarcastisch: "wat fijn dat mijn zoon een hobby heeft" zegt Fleur, "maar juist dankzij de hulp van familie en vrienden wonen wij nu wel in ons droomhuis". Op mijn vraag wat er allemaal gedaan is in het huis, antwoorden Coen en Fleur eensgezind: "wat eigenlijk niet". Het huis is compleet gestript en alles is vernieuwd. Natuurlijk ook een nieuwe keuken en badkamer. De en suite deuren zijn in ere hersteld, in de hal kwam de granitovloer onder een laag tegels vandaan.

Wensen voor de toekomst

Op 1 november zijn Coen en Fleur de trotse ouders geworden van dochter Marie Belle. Het vervolg van de verbouwing zal dus even moeten wachten. Ze hopen wel dat hun huis aan de Verhagen Metmanstraat 49 snel verkocht wordt. Bovenaan het klus-lijstje staat nu het opknappen van de tuin. En natuurlijk voor de toekomst: dat zij contacten leggen in de buurt en met veel plezier in Leeuwendaal mogen wonen.

Erika Priebee

Duurzaam ondernemen

Als horeca-man is Arno Hartogh actief in Den Haag (Brasserie Berlage) en Rotterdam (Zalmhuis). Zijn passie is 'stadslandbouw', een Rotterdams project dat in 2013 van start ging in het Merwede-havengebied. Tot een paar jaar geleden kwamen hier de boten met fruit aan. Er was een levendige fruithandel, inclusief veiling.

Stadslandbouw: helemaal hip

Toen Arno over het project 'Uit je Eigen Stad' hoorde, was hij gelijk enthousiast. Hij vond het interessant om de zakelijke kant van duurzaamheid te ontdekken: "Uit Je Eigen Stad wil stadsbewoners weer verbinden met het eten dat dagelijks op hun bord belandt". Met een akker, viskwekerij, kippenhouderij en bijvoorbeeld een imker, brengt 'Uit Je Eigen Stad' de voedselproductie weer terug naar de stad. Een restaurant en markt waar de zelfgeproduceerde producten worden verkocht, maken het geheel compleet.

Energie-opwekking zelfvoorzienend

De Stadsboerderij wekt 100.000 kWh stroom op via eigen zonnepanelen. De watervoorziening voor wc's en besproeiing van het land loopt via een 'Rinew' waterzuiveringsinstallatie. Een composteermachine zorgt ervoor dat al het afval weer tot compost voor het land wordt verwerkt. Een laatste stap is dat er een vergister komt voor het produceren van biogas om op te koken. De doelstelling is dat 'Uit Je Eigen Stad' eind 2017 'circulair' is.

Studiereis

Arno noemt het duurzame werken een 'studiereis'. Hij leert weer van de boer wat een goede tomaat is en "natuurlijk vind je in januari ergens in de wereld wel een rijpe aardbei, maar beter is het om lokaal te denken." Er wordt geen kunstmest gebruikt om ongedierte te bestrijden. "Een mix van bloemen en kruiden is genoeg om ongedierte weg te houden". Dit maakt wel dat het duurder is, maar "mensen zijn bereid iets extra's te betalen als ze weten dat het op een eerlijke manier is gemaakt. Als je als Leeuwendaler een keer in Rotterdam bent, ga zeker een keer langs. Om door de stadstuinen te lopen of om lekker voor een lunch of diner te blijven eten. Neem dan als voorproefje een kijkje op de website: www.uitjeeigenstad.nl

Erika Priebee

Chez Michelle

pure, natural & personal skincare

U bent bij mij welkom voor natuurzuivere huidverzorging & behandelingen waarbij aandacht, kwaliteit en een persoonlijke benadering voorop staan.

- **Behandelingen en producten van Dr. Hauschka Cosmetica**
- **Ook voor advies en aanschaf producten**
- **Scholieren en studenten 10% korting**

Frederiklaan 35
2281 XM Rijswijk

T 06 - 25053569
E info@chez-michelle.nl

W www.chez-michelle.nl
F [ChezMichelleSkincare](https://www.facebook.com/ChezMichelleSkincare)

Topjob Coaching

Loopbaanbegeleiding, coaching, facilitation

Tijd voor reflectie op uw loopbaan? Topjobcoaching biedt u professionele begeleiding bij het zetten van nieuwe loopbaanstappen. Met Topjobcoaching zet u vandaag de eerste stap naar uw carrière van morgen!

Voor u als werkgever faciliteert Topjobcoaching werkbijeenkomsten op een verfrissende en effectieve wijze.

In een kosteloos oriënterend gesprek neem ik graag de mogelijkheden met u door.

Drs. Erik W.J. Wissema
Hoornbruglaan 20,
2281 AW RIJSWIJK

06-10721834
info@topjobcoaching.nl
www.topjobcoaching.nl

Op woensdagmiddag 25 november hebben 15 senioren uit de wijk een gezellige high tea bijgewoond. In de grote zaal van De Compagnie stonden de tafels vol met lekkere zoetigheden. Wethouders Björn Lugthart en Nicole Dierdorp waren ook aanwezig. De bijeenkomst werd afgesloten met een advocaatje met slagroom.

Aangezien deze tweejaarlijkse bijeenkomst zo enthousiast ontvangen wordt door de groep aanwezigen, is het idee ontstaan om maandelijks een koffie-ochtend te organiseren voor senioren. De organisatie hiervoor is nog niet helemaal rond. We komen hier in het volgende krantje op terug.

Bij de groepsaankoop van zonnepanelen, vloerisolatie en warmtepompen van twee jaar geleden bleek dat veel Leeuwendalers interesse hebben voor milieu en duurzaamheid en daarin ook iets willen dóen. De gemeente Rijswijk en de wijkvereniging starten daarom samen een nieuw project om Leeuwendaal weer een beetje duurzamer te maken. Wat de bewoner van Leeuwendaal zelf wil, staat hierbij centraal. Willen we minder afval produceren, spullen uitwisselen of de biodiversiteit helpen? Alles is nog open. Het proces ziet er als volgt uit:

Stap 1. Analyse door middel van een bewonersscan

Eerst bekijken we hoe het er nu voorstaat met duurzaamheid in Leeuwendaal. Wat gaat er goed en wat kan nog beter? We gebruiken een DPL Bewonersscan om hier inzicht in te krijgen. Met het Duurzaamheidsprofiel van een Locatie (DPL) wordt de duurzaamheid van bestaande en nieuwbouwwijken gemeten. Dit programma is ontwikkeld door IVAM en wordt veelal door gemeentes en planologen gebruikt. Voor bewonersgroepen is er een 'lichtere' versie, die bestaat uit een vragenlijst over de thema's Energie, Voedsel, Afval, Tuin, Dak en Balkon, Water, Vervoer, Veiligheid, Hinder, Voorzieningen/Winkels en Buurtgevoel. De uitkomsten van de scan zullen we bespreken tijdens een wijkbijeenkomst.

Stap 2. Wijkbijeenkomst

Tijdens de wijkbijeenkomst gaan we in gesprek over de vraag hoe we aan de slag gaan voor een duurzamer Leeuwendaal. Meer sedum op de daken? Energiebesparing? Voedsel verbouwen in een gemeenschappelijke tuin? Andere lampen inzetten? Er is vast meer mogelijk dan waar we nu individueel aan denken.

Hoe doet u mee?

U kunt meedoen door de DPL scan in te vullen en/of door deel te nemen aan de buurtbijeenkomst. De vragenlijst wordt in december verspreid. Stuur een mailtje naar IVAM via office@ivam.uva.nl met uw naam en e-mailadres, onder vermelding van 'Bewonersscan Leeuwendaal', dan ontvangt u een uitnodiging. Via de nieuwsbrief en de web-

site zullen we u er nog aan herinneren om u aan te melden voor het invullen van de scan.

geleden en kunnen we met uw inbreng Leeuwendaal weer wat verder verduurzamen!

Hopelijk bent u even enthousiast als twee jaar

Bestuur Wijkvereniging

AFSCHIED REDACTEUR PETRA VAN HEUZEN

Na bijna 6 jaar als redacteur van de wijkkrant, is het tijd om het stokje over te dragen. Het is heel leuk om te doen, je ontmoet leuke en bijzondere mensen, hoort mooie verhalen.

Mijn eerste echte interview was met de dominee van de Nederlandse Gereformeerde Kerk. Bijzonder was het interview met een dichteres in de wijk en kreeg haar mooie gedichtenbundel mee. En zo waren er vele leuke gesprekken met ondernemers uit De Compagnie, met de Historische Vereniging Oud Rijswijk, voor de rubriek nieuw in de wijk en nog veel meer. Echt bijzonder wat er allemaal in de wijk gebeurt en daarover te schrijven in onze wijkkrant.

Petra van Heuzen

Hoe Leeuwendaal zich wapent tegen inbraak

Sinds eind 2013 heeft Leeuwendaal, als één van de eerste wijken in Nederland, een Whatsapp groep, waarvan de deelnemers elkaar op de hoogte houden van onraad en verdachte situaties. Voor degenen die hier onbekend mee zijn: Whatsapp maakt het mogelijk om via de mobiele telefoon tekstberichten uit te wisselen met één of meerdere anderen. In dit geval tientallen anderen. Deze Whatsapp groep heet 'Leeuwendaalnet'. Nu, eind 2015, doen 186 deelnemers mee aan Leeuwendaalnet. Na bijna twee jaar is in september een evaluatie geweest, waar 66 mensen aan hebben deelgenomen.

Wat zijn de belangrijkste conclusies?

Deelnemers zijn over het algemeen tevreden over het gebruik van de app. Wel is er ruimte voor verbetering in de zin van zichtbaarheid en betrokkenheid van gemeente en politie.

De verwachting is dat onraad kan worden voorkomen. De reden voor aanmelding is in 85% van de gevallen dat men het 'belangrijk vindt om in de buurt een oogje extra in het zeil te houden'. Voor twee derde van alle deelnemers voldoet de groep voldoende aan de verwachting, bij slechts 5% van de gevallen voldoet het helemaal niet.

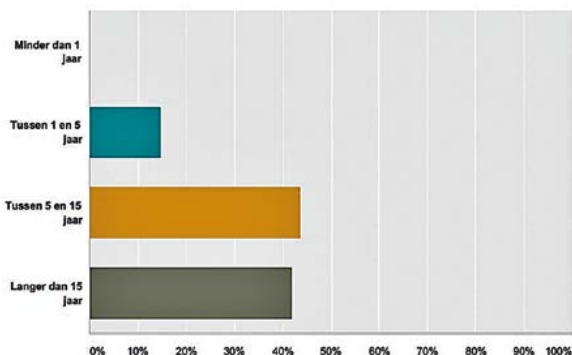
De mededelingen in de groep vindt men passend bij het doel van de groep, de reacties erop worden echter met gemengde gevoelens gelezen.

Elkaar aanspreken

Deelnemers geven de suggestie dat de organisator de orde in de Whatsapp groep moet handhaven, als meldingen te grappig, lang of overbodig zijn. Daarover wil hij het volgende zeggen;

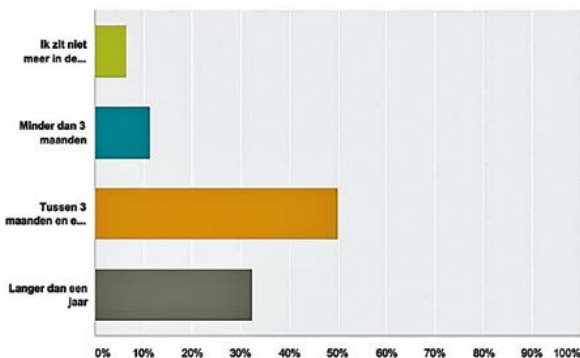
Hoe lang woont u in Leeuwendaal?

Beantwoord: 62 Overgestegen: 0

Hoe lang bent u lid van de whats-app groep?

Beantwoord: 62 Overgestegen: 0

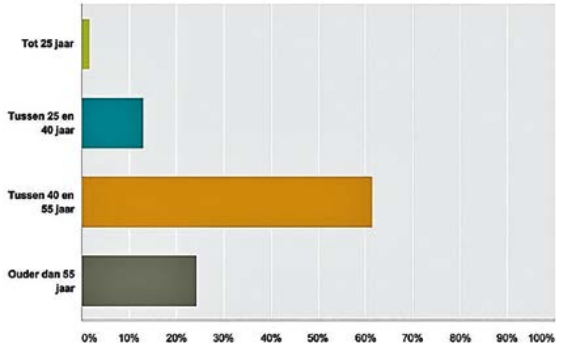

"Ik ben heel erg blij dat bijna 200 buurtbewoners gezamenlijk onze buurt veiliger willen maken. Ik ga ervan uit dat iedereen zijn best doet mee te helpen, op zijn eigen wijze. Ik vind dat mensen elkaar moeten kunnen aanspreken op het gebruik van de app. Ik ben zelf heel terughoudend met de rol van 'handhaver'. Daarnaast is het natuurlijk zo dat we in de app verdachte situaties melden. Dat betekent verhoogde alertheid, geen veroordeling van mensen. De wens tot een heterdaadje moet niet leiden tot een klopjacht. Al met al heb ik echt het idee dat onze wijk veiliger is geworden en dat wijkbewoners zich als goede buur opstellen. Maar het kan misschien nog beter."

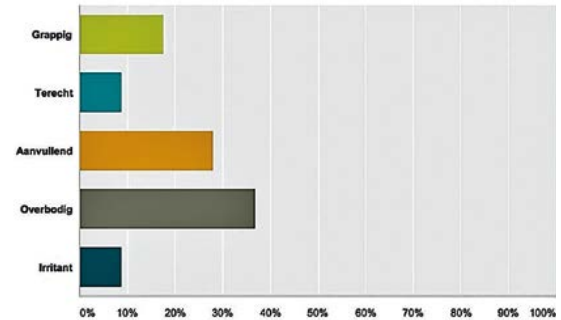
Wat is uw leeftijd?

Beantwoord: 62 Overgeslagen: 0

Ik vind of vond de reacties op de berichten?

Beantwoord: 57 Overgeslagen: 5

Twee tips voor verbetering

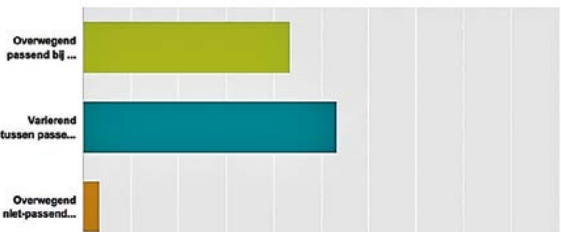
Er houden bijna 200 mensen een oogje in het zijl. Het is een idee om dit te publiceren op website en in de krant, zodat de 'boeven' ook weten dat er in deze wijk een verhoogde pakkans is. Maar ook het gesprek hierover aangaan met gemeente en politie blijkt waardevol volgens onderzoek.

Wat is het vervolg?

Bij deze doe ik een oproep aan mensen om mij te helpen bij het verder uitzoeken en uitvoeren van bovenstaande mogelijkheden. Ik ben te bereiken op Whats App 06-51332638. Ook als je je nog wilt aanmelden voor Leeuwendaalnet.

Ik vind of vond de inhoud van de mededelingen?

Beantwoord: 60 Overgeslagen: 2

KORTELAND
AUTO'S

- * in- & verkoop
- * onderhoud & reparatie
- * apk
- * schadeherstel
- * aircoservice

Korteland Auto's en Onderdelen BV
Oranjelaan 42 - 2281 GE Rijswijk - 070 390 29 00
www.kortelandautos.nl - info@kortelandautos.nl

**oud
RIJSWIJK**
winkelcentrum

VRIJDAG
18 DECEMBER 2015
oud-RIJSWIJK
IN DICKENS SFEER

WWW.WINKELCENTRUMOUDRIJSWIJK.NL

In de wijk waarin ik woon hebben kinderen namen als Merlijn en Elodie. We zijn een nette-mensen-wijk. Gegoed. Met een tikkeltje “cacque”. Weinig sportschoollijven. Weinig zonnebankbruine hoofden. Weinig Bijenkorf-goud. Weinig – althans zichtbare – tatoeages.

Onder de kastanjeboom organiseren we wijkborrels en straatfeesten, die we allemaal trouw bezoeken. Geven een professionele wijkkrant uit die we ook echt allemaal lezen. We groeten elkaar op straat. En verschuilen ons in onze huizen achter metershoge hagen. Zodat insluipers ongezien verstoppertje kunnen spelen. Waarvoor we elkaar dan weer waarschuwen via onze wijk-App. Want je ziet zó wie hier niet thuis hoort: met zo'n gedeukt busje, zo'n sweater met een capuchon over zijn hoofd, zo'n zwartleren jack van 13-in-een-dozijn...

Slechts een enkeling ervaart ons leven om de hoek van de grote stad als een jungle. Dat zijn de jeeprijders van onze wijk. Slechts een enkeling is in staat om zijn verzakte tegelpad eigenhandig recht te leggen. De

anderen huren daarvoor mannen van buiten de wijk in, die gewend zijn om met hun handen te werken.

Barbara en Fennah

Wij werken vooral met ons hoofd. Wij hebben goed gevulde boekenkasten. En echte kunst aan de muur. Piano's en muziekstandaards in onze woonkamers. Goed zichtbaar voor wie in de schemer door de verlichte ramen naar binnen gluurft. En onze wijkstraten staan opvallend veel Volvo's V70 geparkeerd. Beschaafd en tweedehands (dat dan weer wel). Zo'n wijk dus...

Barbara Schilperoord

Het nieuwste en veiligste medicijn tegen

- Hoge bloeddruk en cholesterol
- Stijve, pijnlijke gewrichten
- De gevolgen van diabetes
- Paar kilootjes teveel
- Weinig energie
- Teveel stress

Nú GRATIS
intake
en 1 maand
sporten!

**Kom lekker en verantwoord bewegen bij Fysiopraktijk Rijswijk!
Altijd onder leiding van fysiotherapeuten.**

Waarom?

- Een zeer ruime beweeg-fitnessruimte
- Speciale apparatuur
- Hoog opgeleide en ervaren fysiotherapeuten
- Altijd jouw persoonlijke programma
- Kleinschalig en gezellig
- Lekker in de buurt
- Zeer aantrekkelijke prijs
- Veel flexibiliteit

Geestbrugkade 35 • 2281 CX Rijswijk • 070-74 00 150 • www.fysiopraktijkrijswijk.nl